

## Motion till riksdagen 2020/21:751

av **Mats Wiking och Kristina Nilsson (båda S)**

# Överväg en ”läskskatt”

---

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i en skattereform se över frågan om att införa skatt på sockersötade drycker och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Det är dags att Sverige inför en skatt på sockersötade drycker (”läskskatt”)! En viktig anledning till detta är att idag i Sverige så har mer än hälften av alla vuxna övervikt eller fetma och andelen närmar sig 20 procent bland barn och ungdomar. Förekomsten av övervikt och fetma hos barn och ungdomar i Sverige har ökat kraftigt under de senaste tio åren. Mellan 2016 och 2019 steg andelen skolbarn som har fetma med 50 procent.

Utvecklingen ser liknande ut även i andra delar av världen, och internationella hälsoorganisationer har varnat för konsekvenserna på både kort och lång sikt. Övervikt och fetma är en av de främsta orsakerna till ohälsa i Sverige. Som exempel kan nämnas att övervikt och fetma är en riskfaktor för minst 13 cancersjukdomar. Även hjärt- och kärlsjukdomar, typ 2-diabetes och flera andra sjukdomstillstånd är vanligare hos personer som har övervikt och fetma.

Sockersötad dryck, framför allt kolsyrad läsk, har i forskningen visat sig ha en mycket tydlig koppling till övervikt och fetma. En nyligen gjord granskning visar dessutom att läsk vi dricker i Sverige innehåller betydligt mer socker än i flera andra länder i Europa. Som exempel kan nämnas att en halvliters flaska Fanta i Sverige innehåller arton sockerbitar (61,5 gram), jämfört med en halvliters flaska Fanta i Storbritannien som innehåller motsvarande sju sockerbitar (23 gram). En svensk halvliters flaska Fanta innehåller med andra ord elva stycken fler sockerbitar än en flaska av samma varumärke i Storbritannien. Den stora skillnaden på sockerhalt skulle i det här fallet kunna förklaras med att Storbritannien 2018 införde beskattning på sockersötade drycker, så kallad ”läskskatt”.

I Storbritannien är det innehållet, det vill säga mängden tillsatt socker, som avgör hur hög skatten blir. Skatten har därmed ett tydligt syfte att minska konsumtionen av

socker. Idag består 4,6 procent av innehållet i en burk Fanta i Storbritannien av socker, vilket är mer än en halvering av socker sedan den aktuella skatten infördes för ett par år sedan.

Storbritannien är inte ensam om att ha infört skatt på sockersötade drycker, det finns närmare ett 40-tal länder runt om i världen som för närvarande beskattar sådana drycker. Offentliga styrmedel i syfte att minska konsumtionen av sockersötade drycker används därmed som verktyg för att angripa problemet med övervikt och fetma, och tilläggas bör även att WHO pekar på den aktuella beskattningen som effektiv ur ett hälsoperspektiv.

Sammanfattningsvis: övervikt och fetma är på väg att utvecklas till vår tids allvarligaste hälsoproblem. Detta problem bör Sverige ta på största allvar och snarast verka för att bromsa den pågående utvecklingen. Enligt Atlas of Childhood Obesity bedöms Sverige ha 23 procents chans att nå WHO:s mål om minskad övervikt/fetma bland barn. Det är långt ifrån de sämsta resultaten jämfört med andra länder, men det blir samtidigt tydligt att ambitionsnivån är för låg jämfört med vad den borde och behöver vara. Det övergripande folkhälsomålet i Sverige är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation. Mycket har redan gjorts gällande folkhälsoarbetet, men mycket mer behöver göras. Även i olika opinionsundersökningar om frågan är det en majoritet för ett införande av sockerskatt. Med det ovan framförda anser vi därför att frågan om en skatt på sockersötade drycker behöver övervägas vid en skattereform.

*Mats Wiking (S)*

*Kristina Nilsson (S)*